

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Uudenmaan ELY-keskus
Asemapäällikönkatu 14
PL 36
00521 HKI
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Tiedoksi:

-Helsingin ympäristökeskus
-Helsingin satama, Hannu Kärki, Olympiaranta 3, PL 800, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hannu.karki@hel.fi
-Ramboll Oy, Jari Mannila, Säterinkatu 6, 02600 ESPOO, jari.mannila@ramboll.fi

Asia: Mielipide Helsingin edustan ruoppausmassojen meriläjitäysalueen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Mielipiteen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdysiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Tringa ry kiittää mielipiteelle myönnetystä lisäajasta. Yhdistys on tutustunut Helsingin edustan ruoppausmassojen meriläjitäysalueen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Yhteenvedo

YVA-hankkeen ennakkoselvitykset levähtävän linnuston osalta puuttuvat. Vaikutusten arviointi linnustoon on vakavasti puutteellinen. Levähtävä linnusto tulee selvittää ja vaikutukset etenkin alliin arvioida ennen hankkeen jatkoa.

Perustelut

Hankkeen merenpohjan eliöstön tutkimukset ovat olleet melko pienialaisia läjitysvaihtoehtojen alueiden kokoon ja määrään nähden. Hankealueen levähtävää lintulajistoa ei ole selvitetty lainkaan. Maailmanlaajuisesti uhanalaiselle allille (*Clangula hyemalis*) erittäin tärkeä levähdysalue löytyy läjitysalueiden vaikutusalueelta. Alleja esiintyy hankkeen vaikutusalueella runsaasti muuallakin kuin YVA:n viittamassa selvityksessä, jossa oli tutkittu etukäteen valittuja alueita (Ellermaa & Lehikoinen 2011). Osoituksena tästä lausunnon liitteenä 5 Tringan laskentoihin perustuvaa karttaa, jossa osoitettu alueita, joilla alleja esiintyy. Ne eivät ole rinnastettavissa kuitenkaan YVA:n kannalta riittäviin selvitykseen, sillä kartoitettu alue ei kata kokonaan hankkeen vaikutusalueita.

YVA-selostuksen arvio hankkeen linnustovaikutuksista ovat puutteellisia. Arviointi ei perustu parhaaseen ekologiseen tietämykseen ja se perustuu osin toiveajatteluun lintujen käyttäytymisestä. Arvio ei ota huomioon läjityksen sedimentoitumismallinnuksia ja pohjabiomassan pitkäaikaista romahtamista, jotka on osoitettu ja esitetty YVA-selostuksessa toisaalla. Taulukarin läjityksen seurannassa osoitettu pohjabiomassan romahdukseen perustuva paikallinen ekologinen katastrofi ei arvion mukaan pätsisi alleihin. Allin uhanalaisuuden yhdeksi syyksi epäillään kuitenkin ravinnon puutetta Itämerellä. Läjityksen aiheuttama sedimentoituminen heikentäisi kiistatta alleille elintärkeitä ruokailualueita ja biomassaa, vaikka läjitys rajattaisiin tapahtuvaksi johonkin tiettyyn vuodenaikaan, jolloin alleja ei alueella esiinny. Mitään konkreettisia esityksiä lupaehdoiksi ei tältä osin edes YVA-selostuksessa esitetä. Allia käsitellään arvioinnissa kuin mitä tahansa suotuisan suojelutason lajia, vaikka lajin suojelun tulisi olla yhtenä tärkeimmistä prioriteeteista vaihtoehtojen harkinnassa – se on uhanalaisin lintulaji, mitä Suomessa tavataan säännöllisesti. Suomi on myös avainasemassa allin suojelussa merkittävän osan maailman populaatiosta levähtäessä Suomenlahdella.

Uloimmat läjitysvaihtoehdot ympäristöineen ovat kaiken kaikkiaan liian heikosti tutkittuja (muutamia pohjanäytealueita, ei linnustoselvitystä jne) lupien myöntämisedellytyksiin nähden ja huomattavienkin luontoarvojen turmeleminen näin ollen mahdollista. Esitetty jälkiseuranta (esim. sivut 117-118) vastaisi laajuutta, joka tulisi toteuttaa ennen hankkeen lupaprosesseja eikä vain jälkeen. Yhteysviranomaisen tuleekin vaatia ne toteutettavaksi ennakkoon vielä osana YVA-prosessia.

Koska Suomella on ulkomeren Natura-alueiden perustaminen kesken, potentiaalisia Natura-alueita ei saa, lainsäädännökään näkökulmasta vaarantaa tai turmella siihen asti, kunnes verkosto on perustettu. Ilmeisesti selvityksiä ei ole tehty tästä näkökulmasta, vaikka tiettyjen luontodirektiivin elinympäristöjen esiintymistä (meriajokasniityt yms) on muutamassa pisteessä arvioitu. Neljä ulointa läjitysvaihtoehtoa eivät tule kyseeseen pelkästään tästä syystä ainakaan ilman täydentäviä Natura-kelpoisuusselvityksiä.

YVA-selostus ei esitä haittojen lievittämiseksi erityisen konkreettisia lupaehdoja eikä analysoi tällaisten ehtojen toteutuskelpoisuutta (suostuuko esim. hankkeen toteuttaja niihin). Nähdäksemme tarvittavat lupaehdot haittojen lieventämiseksi (menetelmät, tekniikka, aikarajoitukset) tulee olla tarkasti kuvattuna YVA-selostuksessa.

Selostuksessa esitetty grafiikka on suttuinen eivätkä asteikot ja syvyyskäyrät erotu. Ilmoitetut läjitysalueiden syvyudet eivät vaikuttaisi vastaavan kaikilta osin Maanmittauslaitoksen merensyvyystietoja (ladattavissa vektorigrafiikkana MML:n kotisivuilta).

Lopuksi

Tringa katsoo, että Helsingin edustan ruoppausmassojen meriläjitäsalueen ympäristövaikutusten arviointia on vielä täydennettävä linnuston osalta ennen läjitäsalueen lopullista valintaa.

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2013
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Seppo Vuolanto
puheenjohtaja

Liitteet

Kartat 1 – 5, joissa esitetty hankealueen allien esiintymisalueet.

Lähteet

Ellermaa, M. & Lehikoinen, A. 2011: Alli – Uudenmaan runsain vesilintu syksyllä 2011. Tringa 4/2011.
Globally Threatened Bird Forums – Long-tailed Duck <http://www.birdlife.org/globally-threatened->